

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права

Затверджено
Вченою радою ННІ права
протокол від 18.02 2022 № 7
Голова Вченої ради ННІ права
Василь ТОПЧІЙ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи**

з навчальної дисципліни «Митне право України»
для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма
«Економіка та організація підприємницької діяльності»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь – 2022

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права

Затверджено
Вченою радою ННІ права
протокол від 2022 №
Голова Вченої ради ННІ права
Василь ТОПЧІЙ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи**
з навчальної дисципліни «Митне право України»
для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма
«Економіка та організація підприємницької діяльності»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь – 2022

Методичні рекомендації до самостійної роботи складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Митне право», затвердженої Науково-методичною радою Університету 07.09.2021 р. протокол № 6

Укладач: О. СЛАСТЬОНЕНКО, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри публічного права

Рецензенти: Т. ШОЛКОВА, к.ю.н., доцент, доцент
кафедри публічного права

О. МЕЛЬНИК к.ю.н., доцент, доцент
кафедри міжнародного права та
порівняльного правознавства

Конспект лекцій розглянуто та схвалено кафедрою публічного права,
протокол від 2022 р. №

В.о. завідувача кафедри

Марина ГЛУХ, к.ю.н., доцент

1. Вступ	4
2. Пояснювальна записка	5
3. Тематичний план	6
4. Перелік тем для самостійного опрацювання курсу.....	8
5. Перелік питань до контрольних заходів	23
6. Порядок оцінювання знань	25
7. Рекомендована література.....	32

1. Вступ

«Митне право України» є навчальною дисципліною, за результатами вивчення якої у здобувачів формується уявлення про сутність та значення митного права в системі права, про систему Державної митної служби України та про діяльність в сфері митної справи. В останні роки митне право як галузь права досить активно розвивається. Особливо гостро відбуваються зміни митного законодавства. У результаті виникає потреба особливої уваги приділити сучасному етапу розвитку митного законодавства.

Метою дисципліни «Митне право України» є формування та засвоєння правових знань, пов'язаних з професійною підготовкою здобувачів вищої освіти, набуття ними практичних навичок використання і застосування правових норм у сфері митної справи.

Завданням навчальної дисципліни «Митне право України» є отримання теоретичних знань та практичних навичок у сфері митних правовідносин щодо самостійного аналізу законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів; застосування норм митного права; вирішення конкретних практичних ситуацій, що виникають при перетині митного кордону, митному оформленні та декларуванні товарів та транспортних засобів, складанні та поданні документів, необхідних при перетині митного кордону та переміщенні товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Для якісного засвоєння навчального матеріалу з дисципліни передбачена самостійна робота/ *Самостійна робота* з навчальної дисципліни «Митне право України» – це форма організації індивідуального вивчення здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час. Мета самостійної роботи здобувача вищої освіти сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молоді людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

2. Пояснювальна записка

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час.

Мета самостійної роботи – сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодого людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Завданнями самостійної роботи з навчальної дисципліни «Митне право України» є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація набутих знань, їхнє застосування та вирішення практичних завдань та виконання творчих робіт, виявлення прогалів у системі знань із предмета.

Для реалізації самостійної роботи в процесі вивчення навчального курсу здобувачі вищої освіти виконують комплекс завдань різних типів відповідних рівнів складності. Професійна результативність – формулювання завдання, яке має гарантувати формування хоча б одного професійного вміння в термінах та поняттях майбутньої спеціальності здобувача вищої освіти.

Для контролю знань здобувачів вищої освіти використовуються:

- а) усні відповіді на теоретичні питання;
- б) письмові роботи;
- в) вправи на виконання коректури.

Під час самостійної роботи кожному здобувачеві необхідно вивчити запропоновану літературу та ознайомитись з відповідними нормативними джерелами.

Виконання самостійних завдань є обов'язковою умовою виконання навчального навантаження та оцінюється на семінарських заняття, при виконанні індивідуальної роботи та контрольних заходів.

В результаті виконання самостійної роботи здобувачі вищої освіти мають набути компетентності, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни «Митне право України», навчитися застосовувати набуті знання, вміння та навички в майбутній професійній діяльності, розвивати потребу самостійно підвищувати свій освітній рівень.

3. Тематичний план
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
 денної форми навчання
 групи ПТБ–19-1

№ п.п.	Змістові модулі	Кількість годин				Індивідуально-консультаційна	Всього
		Лекції	Практичні	Семінарські	СРС		
Модуль 1 = 1 заліковий кредит.							
ЗМ 1 Митне право в системі права (30 год.)							
1.1	Роль митного права у правовій системі держави	2		2	4		12
1.2	Публічні органи державної влади в сфері реалізації державної митної політики	2		2	4		10
1.3	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	2		2	4		8
Всього по заліковому кредиту		6		6	12	0	30
Форма контролю: модульна контрольна робота І (за рахунок сем. заняття – 40хв.)							
Модуль 2 = 3 залікових кредити.							
ЗМ 2 Здійснення митної справи (90 год.)							
2.1	Види митних режимів, які застосовуються до товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України	4		2	8		16
2.2.	Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України	4		2	10		16
2.3	Правове регулювання митних платежів.	2		2	10		14
2.4	Відповідальність за порушення митного законодавства	2		2	10	2	16
2.5	Розгляд справ про порушення митних правил	2		2	10		14
Всього по заліковому кредиту		14		10		2	90
Форма контролю: модульна контрольна робота І (за рахунок сем. заняття – 40хв.)							
Форма підсумкового контролю – диф.залик							
Разом годин з курсу		20	0	16	52	2	90

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
заочної форми навчання**

№ п.п.	Змістові модулі	Кількість годин				Індиві- дуально- консуль- таційна	Всього
		Лекції	Практичні	Семинарські	СРС		
Модуль 1 = 1 заліковий кредит.							
ЗМ 1 Митне право в системі права (30 год.)							
1.1	Роль митного права у правовій системі держави	2			8		10
1.2	Публічні органи державної влади в сфері реалізації державної митної політики				10		10
1.3	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні				10		10
Всього по заліковому кредиту		2			28	0	30
Форма контролю: модульна контрольна робота І (за рахунок сем. заняття – 40хв.)							
Модуль 2 = 3 залікових кредити.							
ЗМ 2 Здійснення митної справи (90 год.)							
2.1	Види митних режимів, які застосовуються до товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України	2			8		12
2.2.	Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України				10		12
2.3	Правове регулювання митних платежів.				10		12
2.4	Відповідальність за порушення митного законодавства				10	2	12
2.5	Розгляд справ про порушення митних правил			2	10		12
Всього по заліковому кредиту		2		2	54	2	60
Форма контролю: модульна контрольна робота І (за рахунок сем. заняття – 40хв.)							
Форма підсумкового контролю – диф.залік							
Разом годин з курсу		4	0	2	82	2	90

4. Перелік тем для самостійного опрацювання курсу МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1 МИТНЕ ПРАВО В СИСТЕМІ ПРАВА

Тема 1.1. Роль митного права у правовій системі держави

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Становлення митної справи на території України за часів Київської Русі.
2. Розбудова митної справи в сучасній Україні
3. Співвідношення дисципліни «Митне право України» з іншими дисциплінами.
4. Новітні підзаконні нормативно-правові акти з питань митної справи.

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно розуміти, що становлення митної справи на території України почалося ще з давніх часів. Письмові згадки існують за часів Київської Русі. На теперішній час в Україні продовжується розбудова митної справи. Цей процес є досить складним, тривалим і суперечливим. У цілому в Україні закладені засади реалізації державної митної політики. Водночас накопичилося і багато проблем, що стосуються як митної системи в цілому, так і окремих її елементів зокрема, організації реалізації державної митної політики. Саме ці проблеми потребують вирішення найближчим часом. Однак, для України пріоритетом залишається співпраця з міжнародними організаціями та країнами-партнерами.

Сьогодні можна сказати, що для забезпечення чіткого функціонування митної системи держава в правових нормах закріплює свої вимоги безпосередньо до діяльності митних органів, а також порядок їх взаємовідносин з іншими центральними і місцевими органами влади.

Таким чином, можна констатувати, що *митне право* – це комплексна галузь права, яка є системою правових норм різної галузевої належності, що встановлюються (санкціонуються) державою та міжнародними договорами, і призначені для регулювання суспільних відносин у галузі державної митної справи.

Джерелами митного права є:

1. Законодавчі та нормативно-правові акти, в яких закріплені норми митного права.
2. Міжнародні правові акти, що стосуються державної митної справи.
3. Практика діяльності органів Державної митної служби України.

Предметом митного права є суспільні відносини, що виникають у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України. У загальній формі структура суспільних відносин, що є предметом митного права визначена Митним кодексом України.

Ключові слова і терміни: *митна справа, державна митна політика, митне право, Державна митна служба України.*

Перелік питань для самоконтролю

1. Які основні етапи розвитку митної справи в Україні?
2. Які основні нормативно-правові документи формують митне законодавство України?
3. Скласти схему розбудови митної справи в сучасній Україні.
4. Скласти схему співвідношення дисципліни «Митне право України» з іншими навчальними дисциплінами.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,4,5,7].

Допоміжна: [6,14]

Інформаційні ресурси Інтернет: [2,8,11,13,17]

Міжнародні видання [1].

Тема 1.2 Публічні органи державної влади всфері реалізації державної митної політики**План самостійної роботи здобувачів вищої освіти**

1. Спеціалізовані митні установи й організації, порядок їх створення, реорганізації і ліквідації. Митні лабораторії.
2. Взаємодія митних органів України з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, з підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно розуміти, що відповідно до ст. 546 МК України *митниця* є митним органом, який у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи ДМС України у сфері реалізації державної митної політики. Митниця є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується наказом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Митниця є територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, і підпорядковується йому. Не допускається втручання у діяльність митниць інших територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Митниця здійснює свою діяльність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, в порядку, визначеному законом.

У населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських і річкових портах та інших об'єктах, розташованих у зоні діяльності митниці, в міру необхідності створюються її відокремлені структурні підрозділи (митні пости).

Для виконання окремих завдань, а також сукупності декількох завдань, покладених на митну службу України відповідно до статті 544 Митного Кодексу, в ній створюються відповідні спеціалізовані митні органи. Спеціалізовані митні органи виконують свої функції на всій митній території України. У місцях розташування митниць, митних постів за необхідністю можуть створюватися відокремлені підрозділи та окремі робочі місця спеціалізованих митних органів. Спеціалізовані митні органи є юридичними особами, мають самостійний баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діють відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положень, які затверджуються наказами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує

реалізацію державної політики у сфері державної митної справи. Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих митних органів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної митної політики, в порядку, визначеному законом.

Взаємодія митних органів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил здійснюється в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону.

Ключові слова і терміни: *Державна митна служба України, митниця, митний пост.*

Перелік питань для самоконтролю

1. Завдання та функції Державної митної служби України.
2. Система Державної митної служби України.
3. Охарактеризуйте правовий статус, завдання, функції, компетенцію митниці
4. Охарактеризуйте правовий статус, завдання, функції, компетенцію митного поста.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2,7].

Допоміжна: [8,13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2,8,11,12,13]

Міжнародні видання [2].

Тема 1.3 Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Правові основи митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
2. Правові основи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

Умови перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у відповідному митному режимі, обмеження щодо їх використання, застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності визначаються Митним Кодексом, іншими законодавчими актами України з питань митної справи та у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

При самостійному опрацювання потрібно розуміти, що переміщення товарів через митний кордон України здійснюється засобами авіаційного, водного, автомобільного, залізничного, трубопровідного транспорту та лініями електропередачі, а також змішаними перевезеннями. Під змішаним (комбінованим) перевезенням розуміється міжнародне перевезення вантажів щонайменш двома різними видами транспорту відповідно до договору змішаного (комбінованого) перевезення з місця в одній країні, де вантажі переходять у відання оператора такого перевезення, до визначеного місця доставки в іншій країні. Студенти повинні знати, що залежно від наявності перевізника, відправника, одержувача, а також договору на перевезення товари переміщуються у:

- 1) вантажних відправленнях;
- 2) супроводжуваному багажі;
- 3) несупроводжуваному багажі;
- 4) ручній поклажі;
- 5) міжнародних поштових відправленнях;

б) міжнародних експрес-відправленнях.

Транспортні засоби комерційного призначення, якими переміщуються пасажирів та/або товари через митний кордон України, підлягають митному контролю та митному оформленню.

При здійсненні переміщення товарів, транспортних засобів і предметів між країнами важливе значення має точне й правильне визначення митної території і митного кордону. Неточності в цьому призводять до виникнення конфліктів при перетині кордону. Територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, становлять митну територію України (ст. 9 МК України). Поняття митна територія відіграє ключове значення для здійснення митного регулювання в Україні:

Тарифне регулювання - система заходів, пов'язаних із застосуванням мита та інших платежів до товарів при їх переміщенні через митний кордон України, спрямована на формування дохідної частини державного бюджету, захист чи стимулювання внутрішнього ринку, забезпечення національної економічної безпеки. Митно-тарифне регулювання – перелік тарифних засобів, який є основною функцією митниць, спрямований на регулювання і контроль зовнішнього ринку, стимулювання вітчизняного експорту, збільшення податкових надходжень.

Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності це комплекс заходів заборонного та обмежувального характеру, які не допускають проникнення іноземних товарів на внутрішній ринок, таких товарів, що зможуть нанести шкоду національній економіці різким ростанням імпорту. Основним його завданням є не лише протистояння посиленню конкурентних позицій країни імпортера, але й захист національного виробництва, охорона життя та здоров'я населення країни, навколишнього середовища, моралі, релігії та національної безпеки. Крім того, нетарифне регулювання застосовують і щодо експортних операцій з метою захисту національного ринку. Найбільш поширені класифікації поділяють нетарифні заходи на вісім груп:

тарифні заходи; паратарифні заходи; заходи контролю над цінами; фінансові заходи; заходи автоматичного ліцензування; заходи кількісного контролю; монополістичні заходи; технічні заходи.

Митні формальності, що здійснюються під час митного контролю та митного оформлення транспортних засобів комерційного призначення, якими переміщуються пасажирів та/або товари через митний кордон України, мають уніфікований характер і не залежать від країни реєстрації або країни-власника транспортного засобу, країни, з якої прибув цей транспортний засіб, або країни, куди він прямує, крім випадків, передбачених міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону, та відповідними міжнародними актами, в частині застосування санкцій та обмежень у торгівлі з окремими країнами.

Ключові слова і терміни: митний кордон України, митна територія України, зовнішньоекономічна діяльність, перевізник, тарифне регулювання, нетарифне регулювання.

Перелік питань для самоконтролю

1. Правове регулювання переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України.
2. Переміщення окремих видів товарів через митний кордон України.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2,4,8,9,11].

Допоміжна: [3,8,10,15]
 Інформаційні ресурси Інтернет: [2,8,11,12,13]
 Міжнародні видання [3].

Змістовний модуль 2 ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ

Тема 2.1. Види митних режимів, які застосовуються до товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Переміщення товарів, що мають особливий правовий статус.
2. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами.

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно усвідомити, що поміщення товарів у митний режим здійснюється шляхом їх декларування та виконання митних формальностей, передбачених цим Кодексом.

Митний режим, у який поміщено товари, може бути змінено на інший, обраний декларантом відповідно до частини першої цієї статті, за умови дотримання заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, встановлених відповідно до закону для товарів, що поміщуються у такий інший митний режим.

Стаття 72 Митного кодексу України визначає митний статус товарів, що поміщуються у митний режим.

На сучасному етапі з метою застосування законодавства України з питань державної митної справи запроваджуються такі митні режими:

- 1) імпорт (випуск для вільного обігу);
- 2) реімпорт;
- 3) експорт (остаточне вивезення);
- 4) реекспорт;
- 5) транзит;
- 6) тимчасове ввезення;
- 7) тимчасове вивезення;
- 8) митний склад;
- 9) вільна митна зона;
- 10) безмитна торгівля;
- 11) переробка на митній території;
- 12) переробка за межами митної території;
- 13) знищення або руйнування;
- 14) відмова на користь держави.

Умови перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у відповідному митному режимі, обмеження щодо їх використання, застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності визначаються цим Кодексом, іншими законодавчими актами України з питань державної митної справи та у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до статті 74 імпорт (випуск для вільного обігу) – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених

законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Відповідно до статті 77 Кодексу реімпорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до статті 82 Кодексу експорт (остаточне вивезення) – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Відповідно до статті 90 Кодексу транзит – це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до статті 103 Кодексу тимчасове ввезення – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Відповідно до статті 113 Кодексу тимчасове вивезення – це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Відповідно до статті 121 Кодексу митний склад – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до статті 130 Кодексу вільна митна зона – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання. Товари, поміщені в митний режим вільної митної зони, протягом усього строку перебування у цьому режимі перебувають під митним контролем.

Відповідно до статті 140 Кодексу безмитна торгівля – це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних і водних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 Кодексу.

Відповідно до статті 147 Кодексу переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством

порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

Відповідно до статті 162 Кодексу переробка за межами митної території – це митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту.

Відповідно до статті 175 Кодексу знищення або руйнування – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Знищення або руйнування товарів допускається з письмового дозволу митного органу за заявою власника товарів чи уповноваженої ним особи.

Відповідно до статті 183 Кодексу відмова на користь держави – це митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Ключові слова і терміни: митні режими, митна процедура, декларант, митний статус товарів.

Перелік питань для самоконтролю

1. 1. Нормативно-правові засади застосування митних режимів.
2. Види та зміст митних режимів.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2,7]

Допоміжна: [3,4,5,6,12].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2,8,10,11,13]

Міжнародні видання [1].

Тема 2.2. Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Митна статистика та звітність.
2. Зони митного контролю.
3. Митні формальності на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання самостійно, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно розуміти, що декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії. Електронне декларування здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним

цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках. Митна декларація та інші документи, подання яких митними органам передбачено МКУ, оформлені на паперовому носії та у вигляді електронних документів, мають однакову юридичну силу.

Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

Митний контроль – це сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку (п. 24 ст. 4 МК України).

Товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному та радіологічному контролю. У пунктах пропуску через державний кордон України зазначені види державного контролю (крім радіологічного) здійснюються митними органами у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення цих видів контролю, з використанням засобів інформаційних технологій. Митні органи взаємодіють з державними органами, уповноваженими на здійснення зазначених видів контролю, координують роботу з їх здійснення у пунктах пропуску через державний кордон і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, встановленому Митним кодексом та іншими законами України.

Студенти повинні знати що особливості взяття проб (зразків) товарів здійснюється посадовими особами митного органу у рамках процедур митного контролю та митного оформлення з метою встановлення характеристик, визначальних для:

- 1) класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- 2) перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- 3) встановлення країни походження товарів;
- 4) встановлення належності товарів до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, сильнодіючих чи отруйних речовин;
- 5) встановлення належності товарів до предметів, що мають художню, історичну чи археологічну цінність;
- 6) встановлення належності товарів до таких, що виготовлені з використанням об'єктів права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Завданнями митної статистики є: об'єктивний та достовірний облік даних про переміщення товарів через митний кордон України; збирання, формування, опрацювання, узагальнення, всебічний аналіз та зберігання статистичної інформації з питань державної митної справи та зовнішньої торгівлі товарами; подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань державної митної справи та зовнішньої торгівлі товарами органам державної влади в порядку, встановленому законом; надання відповідної інформації міжнародним організаціям та митним органам інших країн згідно з укладеними відповідно до закону міжнародними договорами України та законами України; захист статистичної інформації, яка відповідно до закону не підлягає розголошенню. Зона митного контролю місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні формальності. Зона митного контролю — спеціально визначене місце в пунктах пропуску через державний кордон або в інших місцях митної території держави, в межах якого митні органи здійснюють митні формальності (забезпечення митного контролю товарів і транспортних засобів, протидія контрабанді тощо).

Зони митного контролю можуть розташовуватися у пунктах пропуску через державний кордон, на територіях морських і річкових портів, аеропортів, на залізничних

станціях, на територіях підприємств, вільних митних зон, митних складів, складів тимчасового зберігання, а також в інших місцях, в яких діють спеціальні митні режими.

Зони митного контролю можуть бути постійними або тимчасовими, останні утворюються на час здійснення митного контролю.

Переміщення товарів через митний кордон України трубопровідним транспортом здійснюється на підставі оформленої періодичної митної декларації. Оформлення періодичної митної декларації при переміщенні товарів через митний кордон України трубопровідним транспортом відповідно до обраного митного режиму здійснюється у порядку, встановленому законодавством.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України лініями електропередачі, державне підприємство "Національна енергетична компанія "Укренерго" та служба енергопостачання залізниці щомісяця не пізніше 15 числа надає митному органу, уповноваженому на здійснення митних формальностей на лініях електропередачі, відомості (довідку) про обсяги електроенергії, фактично переміщеної через митний кордон України протягом попереднього календарного місяця (у тому числі обсяги технологічного переміщення електроенергії та обсяги електроенергії за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) із зазначенням їх реквізитів), напрямом її переміщення (експорт, імпорт, транзит, вільна митна зона), назву міждержавних або місцевих (локальних) електричних мереж.

Ключові слова і терміни: форми митного контролю, засоби переміщення, вибірковість митного контролю.

Перелік питань для самоконтролю

1. 1. Звільнення від окремих форм митного контролю та від митного огляду.
2. Форми митного контролю.
3. Вибірковість форм митного контролю.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [2,4,5,6].

Допоміжна: [3,4,5,6]

Інформаційні ресурси Інтернет: [2,8,11,13]

Міжнародні видання [2].

Тема 2.3. Правове регулювання митних платежів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Порядок нарахування податків, які сплачуються при переміщенні товарів через митний кордон України на підставі угод, контрактів зовнішньоекономічної торгівлі.
2. Ставки мита, їх види та порядок установа.
3. Інші види надходжень.

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилатися на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно розуміти, що відповідно до п.п. 14.1.113. п. 14.1 ст. 14 ПК України митні платежі – це податки, що відповідно до цього Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на

контролюючі органи. До митних платежів законодавець відносить мито, акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції), податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Правила оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, митом регламентуються МК України (Глава 42 Розділ IX), акцизного податку та податку на додану вартість – ПК України (Розділи VI та V).

Мито – це загальнодержавний податок, встановлений Податковим кодексом України та Митним кодексом, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

В Україні застосовуються такі види мита: 1) ввізне мито; 2) вивізне мито; 3) сезонне мито; 4) особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпорتنний збір.

Відповідно до ч. 1 ст. 276 МК України платниками мита є: 1) особа, яка ввозить товари на митну територію України чи вивозить товари з митної території України у порядку та на умовах, встановлених цим Кодексом; 2) особа, на адресу якої надходять товари, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових або експрес-відправленнях, несупроводжуваному багажі, вантажних відправленнях; 3) особа, на яку покладається обов'язок дотримання вимог митних режимів, які передбачають звільнення від оподаткування митом, у разі порушення таких вимог; 4) особа, яка використовує товари, митне оформлення яких було здійснено з умовним звільненням від оподаткування, не за цільовим призначенням та/або всупереч умовам чи цілям такого звільнення згідно з цим Кодексом, іншими законами України, а також будь-які інші особи, які безпідставно використовують звільнення від оподаткування митом (податкову пільгу); 5) особа, яка реалізує або передає у володіння, користування чи розпорядження товари, що були випущені у вільний обіг на митній території України із звільненням від оподаткування митними платежами, до закінчення строку, визначеного законом; 6) особа, яка реалізує товари, транспортні засоби відповідно до статті 243 (розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення) цього Кодексу. В цілому платників мита можна характеризувати як спеціальних суб'єктів. Такий висновок можна зробити виходячи з того, що обов'язок зі сплати такого платежу виникає при спеціальній додатковій умові в діяльності зобов'язаної особи – перетині митного кордону.

Відповідно до ч. 1 ст. 277 МК України об'єктами оподаткування митом є: 1) товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 100 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України підприємствами, крім випадків, передбачених статтею 234 (оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях) цього Кодексу; 2) товари, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню митними платежами відповідно до статті 234 та розділу XII цього Кодексу (особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами), а також розділів V (податок на додану вартість) та VI (акцизний податок) Податкового кодексу України; 3) товари, транспортні засоби, що реалізуються відповідно до статті 243 цього Кодексу.

Нарахування, сплата і стягування мита на товари виробляється на підставі їхньої митної вартості, тобто ціни, що фактично сплачена чи підлягає сплаті за них на момент перетину митного кордону країни. Митна вартість включає ціну товару, зазначену в рахунках та фактичні витрати, які не включені до цих рахунків:

а) витрати по доставці товару до аеропорту, порту чи іншого місця ввозу товару на митну територію країни (вартість транспортування; витрати по навантаженню, розвантаженню, перевантаженню товарів; страхову суму (страхування до пункту перетинання митного кордону країн);

б) витрати, понесені покупцем (комісійні і брокерські винагороди; вартість контейнерів і (чи) іншої багатооборотної тари, якщо відповідно до ТН ЗЕД вони розглядаються як єдине ціле з оцінюваними товарами; вартість упакування, включаючи вартість пакувальних матеріалів і робіт з упакування);

в) ліцензійні й інші платежі за використання об'єктів інтелектуальної власності, які належать до даних товарів, що повинні бути сплачені імпортером (експортером) прямо чи побічно як умова їхнього ввезення (вивезення);

г) частина прямого чи непрямого доходу продавця від будь-яких наступних перепродажі, чи передачі використання оцінюваних товарів на території даної країни.

Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту являється основним методом визначення митної вартості.

Митний кодекс згідно ст. 247 п. 8 встановлює, що – за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, встановленим для них, із заінтересованих осіб справляється плата у розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, та в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну митну політику. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установам для них, справляється за письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи до митного органу у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну митну політику.

Ключові слова і терміни: митні платежі, мито та його види, податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції), акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції).

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття митно-тарифного регулювання та його види.
2. Поняття та види митних платежів

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2,4].

Допоміжна: [2,7,11,12]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2,4,6,7,8,10,12,13]

Міжнародні видання [3].

Тема 2.4. Відповідальність за порушення митного законодавства

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Загальні принципи притягнення до відповідальності за порушення митних правил.
2. Види стягнень за порушення митних правил і деякі особливості їх накладення.
3. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил.

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилаючись на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно розуміти, що відповідальність за порушення митного законодавства – це комплексний правовий інститут, який являє собою сукупність відносно відокремлених правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у результаті вчинення правопорушень у сфері державної митної справи.

Ознаки відповідальності за порушення митного законодавства:

- 1) підставою є винне порушення норм митного законодавства;
- 2) полягає у застосуванні до порушника заходів державного примусу;
- 3) вона реалізується у процесуальній формі;
- 4) нормативно визначена, тобто настає на основі правових норм;
- 5) правопорушення вчиняються у відносно відокремленій галузі суспільного життя – сфері державної митної справи;

6) правопорушення виражаються в порушенні різних правових приписів митного законодавства;

7) порушення митного законодавства мають загальний об'єкт посягання – суспільні відносини, що виникають у процесі або з приводу переміщення предметів через митний кордон України.

Види відповідальності за порушення митного законодавства: 1) адміністративна відповідальність; 2) фінансова відповідальність; 3) кримінальна відповідальність; 4) цивільна відповідальність.

Підстави відповідальності за порушення митного законодавства:

1) нормативна підстава – наявність норми права, що передбачає можливість притягнення до відповідальності за порушення митного законодавства;

2) фактична підстава – наявність факту порушення норм митного законодавства (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона);

3) процесуальна підстава – наявність правозастосовного акту, який визначає вид і міру відповідальності за порушення митного законодавства.

Нормативна підстава відповідальності за порушення митного законодавства суб'єктів митних правовідносин передбачає наявність норми права, яка дозволяє (забороняє) поведінку у сфері державної митної справи та встановлює конкретний обсяг і форму заходів у випадку дотримання (порушення) норми такими суб'єктами.

Фактична підстава – це те, за що конкретно несе відповідальність даний суб'єкт, конкретні його дії або бездіяльність, а саме юридичний факт неправомірної поведінки – правопорушення.

Фактичною підставою відповідальності за порушення митного законодавства суб'єктів митних правовідносин є наявність у діяннях таких суб'єктів складу порушення норм митного законодавства (правопорушення у сфері державної митної справи).

Статтею 461 Митного кодексу України встановлено, що за порушення митних правил можуть бути накладені такі адміністративні стягнення: 1) попередження; 2) штраф; 3) конфіскація товарів, транспортних засобів комерційного призначення - безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю (крім транспортних засобів комерційного призначення, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами та рейсами, що здійснюються відповідно до розкладу руху на підставі

міжнародних договорів, укладених відповідно до закону), а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування митного органу.

Якщо справи про порушення митних правил відповідно до статті 522 Митного Кодексу розглядаються митними органами або судами (суддями), адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше ніж через шість місяців з дня виявлення правопорушення. Строк накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил зупиняється на час розгляду таких справ судом. У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях правопорушника ознак порушення митних правил, адміністративні стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше ніж через три місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження, але не пізніше ніж через два роки з дня вчинення правопорушення.

Ключові слова і терміни: адміністративна відповідальність за порушення митного законодавства, фінансова відповідальність за порушення митного законодавства, кримінальна відповідальність за порушення митного законодавства.

Перелік питань для самоконтролю

1. Схематично зобразити види адміністративних стягнень за порушення митних правил.
2. Скласти схему строків накладання стягнень за порушення митних правил.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2,3,5,8,9,10,11].

Допоміжна: [1,8,10,15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [2,8,11,13,14]

Міжнародні видання [1].

Т. 2.5. Розгляд справ про порушення митних правил

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Оскарження та опротестування постанов та рішень митних органів у справах про порушення митного законодавства.
2. Вилучення товарів і транспортних засобів.

Методичні рекомендації

Опрацьовуючи питання, що відведені на самостійну роботу, слід чітко формулювати визначення ключових понять, обґрунтовувати теоретичні положення, розкривати найхарактерніші риси, посилатися на відповідні нормативно-правові акти, підтверджувати теоретичні положення конкретними прикладами з практики.

При самостійному опрацюванні потрібно розуміти, що *провадження у справах про порушення митних правил* – це різновид провадження у справах про адміністративні правопорушення та складається з низки послідовних дій юрисдикційних органів, які згідно з нормами адміністративного та митного законодавства здійснюють заходи, спрямовані на

притягнення правопорушників до відповідальності та на забезпечення виконання винесеної постанови.

Проведення у справі про порушення митних правил включає в себе виконання процесуальних дій, розгляд справи, винесення постанови та її перегляд у зв'язку з оскарженням.

Завданнями проведення у справах про порушення митних правил є своєчасне, всебічне, повне та об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її з дотриманням вимог закону, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень митних правил, та запобігання таким правопорушенням.

Проведення у справі про порушення митних правил вважається розпочатим з моменту складення протоколу про порушення митних правил.

Посадова особа при розгляді справи про порушення митних правил зобов'язана з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують та/або обтяжують відповідальність, чи є підстави для звільнення особи, що вчинила правопорушення, від адміністративної відповідальності, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Підставами для порушення справи про порушення митних правил є:

- 1) безпосереднє виявлення посадовими особами митного органу порушення митних правил;
- 2) офіційні письмові повідомлення про вчинення особою порушення митних правил, отримані від правоохоронних органів, а також органів, що здійснюють види контролю, зазначені у частині першій статті 319 цього Кодексу;
- 3) офіційні письмові повідомлення про вчинення порушення митних правил, отримані від митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій.

Про кожний випадок виявлення порушення митних правил уповноважена посадова особа митного органу, яка виявила таке порушення, невідкладно *складає протокол.*

Протокол про порушення митних правил повинен містити такі дані 1) дату і місце його складення; 2) посаду, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол; 3) необхідні для розгляду справи відомості про особу, яка притягується до відповідальності за порушення митних правил, якщо її встановлено; 4) місце, час вчинення, вид та характер порушення митних правил; 5) посилання на статтю МК України, що передбачає адміністративну відповідальність за таке порушення; 6) прізвища та адреси свідків, якщо вони є; 7) відомості щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів, вилучених згідно із статтею 511 МК України; 8) інші необхідні для вирішення справи відомості.

З метою припинення порушення митних правил, встановлення особи, яка вчинила порушення митних правил, а також для складення протоколу про порушення митних правил, якщо його неможливо скласти на місці вчинення правопорушення, допускається *адміністративне затримання особи, яка вчинила таке порушення, на строк до трьох годин.*

За відсутності в діях особи, яка вчинила порушення митних правил, ознак злочину проведення у справі про це правопорушення може бути припинено шляхом компромісу. Компроміс полягає в укладенні мирової угоди між зазначеною особою та митним органом, посадова особа якого здійснює проведення у справі.

Постанова митниці у справі про порушення митних правил може бути оскаржена до: Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику; Місцевого загального суду як адміністративного суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України.

Особливістю оскарження постанов про порушення митних правил до центрального органу виконавчої влади, а саме до Державної фіскальної служби є те що процес їх оскарження регулюється Кодексом про адміністративні правопорушення. Строк на оскарження

постанов про порушення митних правил складає 10 днів з моменту винесення рішення митним органом. Вказаний строк може бути поновлений органом, що буде розглядати скаргу за наявності поважних причин, при чому законодавчого переліку причин, що є поважними не містить, що в свою чергу означає, що рішення про поважність конкретної причини пропуску строків приймає посадова особа, що розглядає скаргу на власний розсуд. За результатами розгляду скарги на постанову про порушення митних правил, уповноваженим органом може бути прийняте одне з чотирьох рішень, а саме:

- про залишення постанови без змін, а скарги — без задоволення
- про скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд
- про скасування постанови та закриття справи
- про зміну виду адміністративного стягнення в межах відповідальності, передбаченої за відповідне порушення митних правил

Копія рішення по скарзі на постанову протягом 3х днів з дня його винесення надсилається особі поштовим відправленням з повідомленням про вручення. У разі скасування постанови суми штрафів повертаються особі, яка притягалася до адміністративної відповідальності. Відповідно до ст. 531 Митного кодексу України підставами для скасування постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил або про припинення провадження у справі про порушення митних правил є:

- відсутність у діях особи, яка притягується до відповідальності, ознак порушення митних правил;
- необ'єктивність або неповнота провадження провадження у справі або необ'єктивність її розгляду;
- невідповідність викладених у постанові висновків фактичним обставинам справи;
- винесення постанови неправомочною особою, безпідставне недопущення до участі і розгляді справи особи, притягнутої до відповідальності, або її представника, а також інше обмеження прав учасників провадження по справі про порушення митних правил та її розгляду;
- неправильна або неповна класифікація вчиненого правопорушення;
- накладення стягнення, не передбаченого Митним кодексом України.

Ключові слова і терміни: порушення митних правил, провадження, адміністративне затримання, компроміс, попередження, штраф, конфіскація, протокол.

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття та порядок провадження у справах про порушення митних правил.
2. Процесуальні дії в справах про ПМП.
3. Пояснити поняття адміністративного затримання в митному законодавстві.
4. Пояснити застосування компромісу у справі про порушення митних правил

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2,3,5].

Допоміжна: [1,8,10,15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [2,8,11,13,14]

Міжнародні видання [1,2].

5. Перелік питань до контрольних заходів

Поточний та підсумковий контроль проводиться у письмовій, усній та комбінованій формах при проведенні семінарських занять, контрольних робіт та заліку.

5.1. Перелік питань на модульну контрольну роботу № 1

1. Періодизація митного законодавства України.
2. Митний кодекс – основний митний закон України.
3. Правовий статус, завдання, функції, компетенція митниці.
4. Правовий статус, завдання, функції, компетенція митного поста .
5. Поняття митної справи України.
6. Поняття державної митної політики України.
7. Поняття, предмет, метод та система митного права України.
8. Перспективи розвитку митної справи України.
9. Становлення митної справи в сучасній Україні.
10. Співвідношення дисципліни «Митне право України» з іншими дисциплінами.
11. Порівняльна характеристика державної митної політики та митної справи.
12. Проблеми і перспективи розвитку митної справи в Україні.
13. Співвідношення понять митної справи, державної митної політики та митного права.
14. Правове регулювання митної справи в Україні.
15. Розбудова державної митної справи в Україні.
16. Система та завдання Державної митної служби України.
17. Структура, завдання і функції митниць.
18. Основні завдання та функції митного поста.
19. Протекціонізм і вільна торгівля.
20. Міжнародне співробітництво з питань державної митної справи.

Перелік питань на модульну контрольну роботу № 2 (підсумкову)

1. Митні платежі, поняття та види.
2. Мито та його види.
3. Поняття митного режиму.
4. Поняття митного контролю.
5. Основні форми митного контролю.
6. Види митного режиму.
7. Поняття та основні етапи огляду і переогляду речей та інших предметів.
8. Порядок здійснення особистого огляду.
9. Правова регламентація зовнішньоекономічної діяльності України.
10. Період перебування товарів та інших предметів під митним контролем.
11. Сутність протекціонізму і вільної торгівлі.
12. Звільнення від митного огляду.
13. Спрощений митний контроль.
14. Порядок митного оформлення.
15. Зняття проб і зразків.
16. Декларант: поняття та функції.
17. Мета, місце і час здійснення митного оформлення.
18. Загальний порядок декларування товарів та інших предметів. Види декларацій.
19. Поняття митної вартості, її призначення.
20. Митне регулювання на міжнародному рівні.
21. Митні склади. Типи складів. Основні завдання митних складів.
22. Умови переміщення товару у режим митного складу.
23. Строк зберігання товарів в режимі митного складу.
24. Операції, що можуть проводитися з товарами, які перебувають у режимі митного складу.

25. Документи, необхідні для отримання ліцензій на відкриття митного складу.
26. Порядок заповнення вантажів, доставлених на митний склад.
27. Види митних режимів, що застосовуються до товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України.
28. Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту.
29. Особливості справляння митних платежів.
30. Роль державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
31. Принципи регулювання ЗЕД України.
32. Митна територія та митний кордон, поняття та їх значення при здійсненні ЗЕД.
33. Митні формальності при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту.
34. Митно-тарифне регулювання і стягнення митних платежів.
35. Поняття, ознаки та види відповідальності за порушення митного законодавства.
36. Підстави відповідальності за порушення митного законодавства.
37. Адміністративна відповідальність за порушення митного законодавства.
38. Фінансова відповідальність за порушення митного законодавства.
39. Кримінальна відповідальність за порушення митного законодавства.
40. Поняття та завдання провадження у справах про ПМП.
41. Підстави для порушення справи про ПМП.
42. Процесуальні дії в справах про ПМП.
43. Посадові особи, уповноважені складати протоколи про порушення митних правил.
44. Протокол про порушення митних правил.
45. Порядок складання протоколів.
46. Адміністративне затримання.
47. Компромісу справі про порушення митних правил.
48. Поняття адміністративного правопорушення митних правил.
49. Відповідальність за порушення митних правил.
50. Види адміністративних стягнень.
51. Вилучення товарів, транспортних засобів і документів.
52. Мета і порядок застосування адміністративного затримання.
53. Строки накладення адміністративних стягнень.
54. Поняття провадження про порушення митних правил.
55. Приводи і підстави для порушення справи про порушення митних правил.
56. Порушення справи про порушення митних правил.
57. Контроль за дотриманням законності у провадженні в справах про порушення митних правил.
58. Основні реквізити протоколу про порушення митних правил.
59. Особливості відповідальності за деякі види порушень митних правил.
60. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення.

6. Порядок оцінювання знань

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали. Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу. Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (5 балів).

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Митне право України» Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 (16 балів)					Диференційований залік 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів +50 балів диференційований залік	
Загальна кількість балів за модулем 1								
Теми	Т. 1.1	Т. 1.2	Т. 1.3	Контрольний захід 1 7 балів				
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 (22 бали)							
Загальна кількість балів за модулем 2								
Теми	Т.2.1	Т.2.2	Т.2.3	Т.2.4	Т.2.5	Контрольний захід 2 7 балів		
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Індивідуальна робота	7							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5							

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2	Володіє навчальним матеріалом в достатньому обсязі, аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, однак не достатньо глибоко розкриває зміст теоретичних питань. Правильно вирішив більшість тестові завдання
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 7 балів.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	5 бали
Тестовий блок	2 бали
Всього	7 балів

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	5 балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	3 бали
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1-2 бали
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0 балів

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень	0

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 (6 балів)					Диференційований залік 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів+50 балів диференційований залік
Загальна кількість балів за модулем 1							
Теми	Т. 1.1	Т. 1.2	Т. 1.3		Аудиторна контрольна робота 31		
Відповідь на семінарському занятті			6				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Модуль 2 (13 балів)					Аудиторна контрольна робота 31	
Загальна кількість балів за модулем 2							
Теми	T.2.1	T.2.2	T.2.3	T.2.4	T.2.5		
Відповідь на семінарському занятті					6		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	7						

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
6-5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4-3	Володіє навчальним матеріалом в достатньому обсязі, аргументовано його

	викладає під час усних виступів та письмових відповідей, однак не достатньо глибоко розкриває зміст теоретичних питань. Правильно вирішив більшість тестові завдання
2-1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
1-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольної роботи для заочної форми навчання

Формою проміжного поточного контролю для заочної форми навчання є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 31 балів.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	21 бал
Тестовий блок	10 балів
Всього	31 балів

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	11-8 балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	7-5 балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	4-2 бали
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	1-0 балів

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку	10-7
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку	6-2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота здійснюється у формі дослідницького проекту – написання тез і оцінюється від 0 до 7 балів.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання тез, а також підготовка презентації та, відповідно, захист.	7
Послідовність, логічність написання тез, але без підготовки презентації та захисту.	3
Підготовка матеріалу для написання тез .	1
Не підготовлено матеріал для написання тез	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 50 балів за поточний контроль

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивний - варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задов.	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Результати складання диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко В.М. Митне право України: навч. посіб., Т.1. - Київ: Правова єдність, 2015. 528 с.
2. Бойко В.М. Митне право України: навч. посіб., Т.2. - Київ: Правова єдність, 2015. 618 с.
3. Бабенко А.Ю. Фінансово-правова відповідальність за порушення митного законодавства: дис. канд. юрид. наук. Київ-2018, 197 с.
4. Денисенко В. В. Правове забезпечення митної політики : міжнародно-правові стандарти та українське законодавство : навч. Посіб. Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. 326 с.
5. Запобігання митним правопорушенням: охорона і захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні України : монографія; за заг. ред. Пашка П. В. – Ірпінь–Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2017. – 323с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; том 98)
6. Митне право: конспект лекцій для студентів спеціальності 081 «Право» денної форми навчання / уклад. Н.Ю. Щербюк. Луцьк: Луцький НТУ, 2017. 311 с.
7. Рябченко О.П., Мацюк В.Я., Чмелюк В.В., Петрова І.П. [та інш.] Митне право: навч. посіб./ за заг. ред. к.ю.н. І. П. Петрової; Ун-т держ. фіскал. служби України. - Ірпінь: ВПЦ УДФСУ, 2020. - 470 с. - Податкова та митна справа в Україні.

Допоміжна

1. Бабенко А.Ю. Становлення інституту фінансово-правової відповідальності за порушення митного законодавства в Україні / А.Ю. Бабенко // Правова освіта. – 2016. – №1. – С. 31–37.
2. Биков І. О. Формування інституту митної вартості в митному законодавстві // Митна справа. – 2015. №2. С. 75-82.
3. Біленець Д. А. Процедури у пунктах пропуску як елемент реалізації правового режиму зони митного контролю // Митна справа. 2015. №3. С. 44-49.
4. Брачук А. О. Митні експертизи : поняття, характеристика та види // Митна справа. – 2015. – №3. – С. 62-67.
5. Войтенко І. С. Поняття та правове регулювання ризикоорієнтованої системи митного та податкового контролю // Часопис Київського університету права. –2015. №2. – С. 91-96.
6. Ганзюк Ю. Переміщення товарів через митний кордон України : проблеми та шляхи вирішення / Ю. Ганзюк, М. Власов // Інтелектуальна власність в Україні. 2015. № 2. С. 35-39.
7. Kasianenko L. M., Atamanchuk N. I., Slastonenko O. O., Sholkova T. V., Fomenko Y. O. Legal Regulation of Value Added Tax Payers in Ukraine. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2019. V. 10, N. 5, P. 1459-1465
8. Слатьоненко О. О. Перспективи модернізації діяльності органів ДФС України в сфері державної митної справи / Слатьоненко О. О., Ковальова Д. К. // Малий і середній бізнес (право, держава, економіка) № 3-4 (70-71). 2017. 139 с. С. 71-76
9. Слатьоненко О. О. Сутність та правове регулювання ризикоорієнтованої системи митного контролю / Слатьоненко О. О., Рудинська А. О. // Право UA Law. UA № 1 2018. –177 с. С. 172–177
10. Слатьоненко О. О. Брик А., Дробиняк Р. Удосконалення митного регулювання ввезення транспортних засобів на митну територію України. Юридичний науковий електронний журнал електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету. 2018. №6. С. 257–260.

11. Сластьоненко О. О. Митні платежі як важливе джерело наповнення державного бюджету *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)* : науковий журнал / ред. кол. : П. В. Цимбал (голов.ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2019. – Випуск 15. – 192 с. – (Серія : право). С.127–133.

12. Сторожчук В. Тарифне регулювання щодо товарів, які ввозяться на митну територію України на умовах угод про вільну торгівлю // *Вісник. Право знати все про податки і збори.* – 2015. – № 9. – С. 32-34.

13. Федотов О. П. Концепція здійснення державної митної справи в площині організації митного оформлення за принципом «єдиного вікна» // *Митна справа.* – 2015. – № 3. – С. 28-44.

14. Хома В. О. Проблеми імплементації норм європейського законодавства з питань митного забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності/ В.О.Хома. – Е.С. Молдован // *Митна справа.* – 2015. – №3. – С. 3-8

15. Ямненко Т. Особливості збирання та використання доказів у справах про порушення митного законодавства // *Публічне право.* – 2015. – №2 (18). – С. 230-236.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // *Відомості Верховної Ради України.* - 1996. - № 30.- Ст. 141.

2. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. // *Відомості Верховної Ради України.* - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.

3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 №2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 №8073-X [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

5. Науково-практичний коментар до Митного кодексу України: у 3 т. / П.В. Пашко, В.Ю. Хомутиннік, Т.І. Єфименко, К.В. Антонов, І.Г. Бережнюк та ін. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. – Т.1. – 428 с.

6. Науково-практичний коментар до Митного кодексу України: у 3 т. / П.В. Пашко, В.Ю. Хомутиннік, Т.І. Єфименко, К.В. Антонов, І.Г. Бережнюк та ін. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. – Т.2. – 526 с.

7. Науково-практичний коментар до Митного кодексу України: у 3 т. / П.В. Пашко, В.Ю. Хомутиннік, Т.І. Єфименко, К.В. Антонов, І.Г. Бережнюк та ін. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. – Т.3. – 504 с.

8. Науково-практичний коментар Митного кодексу України : станом на 11 липня 2014 р. / авт. кол. А. І. Суббот, Т. О. Мацелик, В. М. Вишневецький. – К. : ЦУЛ., 2014. – 664 с.

9. Науково-практичний коментар Митного кодексу України. / За заг. ред. Додіна Є.В. – К. : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 664 с. (член авторського колективу). ISBN 978-966-370-362-6

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>

2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>

3. Офіційний веб-сайт Вищого господарського суду України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>
6. Офіційний веб-сайт Міністерства екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/>
7. Офіційний портал Міністерства економічного розвитку і торгівлі України // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua>
9. Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/>
10. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
11. Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dpsu.gov.ua/ua/>
12. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/state-customs-service>
13. Офіційний веб-сайт Всесвітньої митної організації [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.wcoomd.org>
14. Офіційний веб-сайт Вищого адміністративного суду України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.vasu.gov.ua>
15. Всесвітня митна організація <http://www.wcoomd.org/> [Електронний ресурс]. - Режим доступу https://ec.europa.eu/taxation_customs/home_en
16. Інформаційний митний портал «Митниці України [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://ukr-customs.com/>
17. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.int>

Міжнародні видання

1. Law of the European Union: a Textbook for Master Students / ed. P. Biriukov and V. Tuliakov. – Voronezh: VSU Publishing House, 2016. – 476 p.
2. Voitovich P. P. International law [Текст] : methodolog. manual on the course of lectures in English for law students and post-graduates of the Nat. univ. "Odesa acad. of law" / P. P. Voitovich ; Nat. univ. "Odesa acad. of law". – Odesa : Feniks, 2011. – 132 p.
3. Zuckman, G. The Hidden Wealth of Nations: the Scourage of Tax Havens. – Chicago&London: University of Chicago Press, 2015. – 129 p